

Børnini í klemmu

Onkur hevur kanska sæð, at SOSIALURIN í tveimum bløðum hevur nortíð spurningin um barnagarðar og vøggustovur. Eisini vóru 3 á gøtuni, ið svaraðu spurningum um barnaræktina.

Hetta er ein spurningur, sum er rættiliga nýggjur í Føroyum. Jú, hann hevur verið frammi fyrr, men hann hevur aldri verið so átrokandi sum nú í okkara hart fyrispentu 70-árum.

Gamla mynstrið var, at mamman sat heima og hevði børnini, meðan pápin var úti og arbeiddi. Tá eg nú sigi »gamla mynstrið«, so er hetta ikki heilt rætt, tí tað er soleiðis enn í dag. Ein kann siga, at mynstrið er tað sama í dag, men at í tølum er stóðan eitt sindur broytt.

Børnini spæla »mamma og børn«. Pápin arbeiddir altíð úti, tá børnini spæla hetta »familju-spælið«. Tað man vera sjálvsamt at siggja, at børnini spæla hitt mótsætta. Og eitt annað dømi um, at hetta gamla mynstrið stóðugt er galdandi, tá tú eygleiðir smá børn, er, at tá tú spyrst ein óvita um, hvat ið foreldrin gera, so arbeiddir pápin, og mamman ger einki. Mamman ger »einki« — tað vil siga, at hon gongur heima, og heldur seg har, hon skal vera. Men tó vinnur orðið heima-arbeiddandi meira upp á seg.

Aftur til mynstrið. Vit hava staðfest, at fyrr vóru bert heilt fáar kvinnur í slíkum arbeiði,

sum tók allan dagin, so at børnini máttu á barnaræktarstovnar, sum vøggustovur og barnagarðar. Men tað verða alt fleiri kvinnur, ið fara út í arbeiðslívið, og sum mugu hava børnini í hesi dagheim.

Sambært fólkateljingina er eitt vaksandi tal av kvinnum farið út at arbeiða. Væksturin at tveimum kvinnum, ið farnar eru út í arbeiðslívið frá 1966 til 1970, er heili 26%. Bert 0,8% fleiri mannfólk eru í arbeiðslivinum í 1970 enn í 1966. Og eitt tal, ið kanska er enn meir lýsandi, er, at tað eru 70,3% fleiri giftar kvinnur á arbeiðsplássunum í 1970 enn tað eru í 1966.

Tað er altso ein sannroynd, at kvinnurnar fara út at arbeiða. Eitt húsarhald klárar seg ikki í dag við bert einari inntøku. Um maðurin arbeiddir 10–12 tímar um samdøgrið, ja, so er tað møgult at klára útreiðslurnar, men eg vildi mett, at vit nú vóru komin út um trælátidina.

Samfelagsskipan okkara er so, at allar byrðarnar verða lagdar á somu herðar, nevniliga á herðarnar hjá tí arbeiðandi fólkinum. Og rætt er tað, at hesar herðar eru sterkar, men einaferð so orka tær ikki meira.

Og tað er hetta, ið hent er. Maðurin kann ikki í dag breiðføða einari heilari familju, — keypa tær nógvu vørurnar, sum dyrka undan inntøku hansara.

Kvinnan má út at arbeiða. Og tá er ein bólkur, ið fær oyruni í

maskinuna, tað eru børnini. Samfelagið bert krevur av húskinum men vil treyðugt geva nakað afturfyrir. Barnagarðarnir og vøggustovurnar eru ikki før fyri at taka imóti, og dagrøktarheimini hjá býráðnum hava enn minni møguleika at taka imóti.

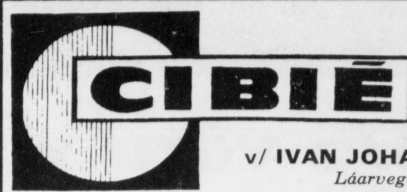
Kvinnan hevur sama rætt sum maðurin til at fáa eitt arbeiði. Í dag og her fær kvinnan tærlig lön, og afturat litlari lön skal hon taka imóti, at samfelagið ikki ofrar so mikið sum pening til at taka sær av barninum.

Eitt frálíkt rák er aftrat. Kvinnur fara alt fleiri at fáa sær hægri útbúgving og krevja viðferð á jøvnum fæti við mannfólk. Men hesar kvinnur skulu eisini taka imóti tí ótøkk, at børnini fáa ikki innivist.

Tað kann sigast stutt: Vinnulivsharrarnir hála ein veg, og samfelagsumsitingin hála ein annan veg. Vinnulivið lýsir eftir biligari arbeiðsmegi, sum kvinnurnar skulu taka. Samfelagsumsitingin oysir heldur studing í annan fjandansskap, enn at skaffa børnunum innivist. Og so oman á alt hetta tosa samfelagsumsitarar og høgir harrar um moral: »tað er ikki sunt fyri barnasálina at mamman er úti«.

Men uttan uttanumtos, so er moralurin hesin: Vinnulivsharrarnir krevja, at kvinnurnar skulu arbeiða undir litlari lön, og samfelagsumsitararnir krevja, at bert litlar investeringar skulu gerast til børnini.

H. O.

v/ IVAN JOHANSEN

Láarvegur
3800 Tórshavn
tlf. 13666

Alt í lyktum: tokulyktir og halogen høvuðslyktir til øll bilmerkir: GARANTI BORGAR FYRI GØÐSKUNI

Søla og ísetan av vindeygum/hurðum

Vit útvega og íseta flestu typur og støddir AV FØROYSKT FRAMLEIDDUM vindeygum, so sum vippuvindeygu, husmorvindeygu, plastikkvindeygu, og annars vindeygu eftir uppgávu, t.d. við sprossum. Eisini útvega og íseta vit úthurðar eftir máti.

Ringið og fáid nærri frágreiðingar á tlf. 244 í Vestmanna.

P/f Atlanticpane termorútavirki

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Kriggstrygging Tlf. 145 90
Føroya Sjóvátrygging — 145 90
Føroya Brunatrygging — 110 98
Føroya Vanlukkutrygging — 114 66

Vit tryggja:

Bátar, skip, vørur, hús, innbúgv, akfør o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging.

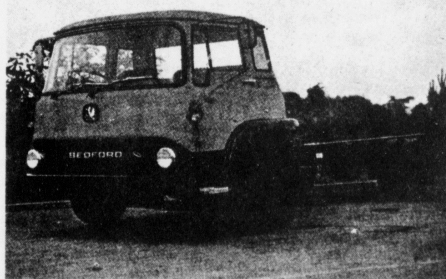

hugsa tygum um

nýggjan lastbil

áðrenn árslok?

Flestu modell av
Bedford lastbilum
við bensin- ella
dieselmotori nú
á goymslu í
Keypmannahavn

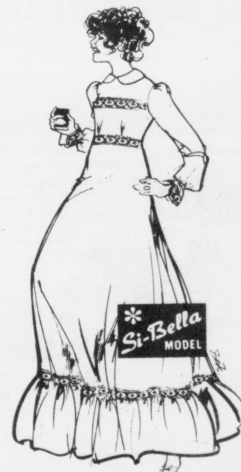
Nærri upplýsingar frá

P/f

Vilhelm Nielsen & Søn

Jónas Broncksgøta 35
3800 Tórshavn - tlf. 11140

Vakrir konfirmatiónskjolar heimkomnir

Skjalabúðin
TELEFON 12015 - TÓRSHAVN